

Daan en zijn vrienden

Trammelant onder de speelboom

Een avontuurlijke reis door de tijd

Even voorstellen

Reis je mee met onze vrienden?

Dit is niet zomaar een boek. Het is een tijdmachine. Weet jij wat dat is? Daar kun je mee op reis gaan naar andere tijden. Naar de tijd van Mohammed bijvoorbeeld. Of Abraham. Of naar een toekomstige tijd wanneer de aarde helemaal perfect zal zijn. De kinderen in dit boekje maken ook een tijdreis. Dit zijn ze:

Daan (10 jaar)

Daan is een echte doerak, voor niks en niemand bang. Toen hij twee was klom hij met slabbetje en al bovenin de speelboom. De brandweer moest hem eruit halen! Zijn poes Moos heeft hij een keer uit de bek van een pitbull gered. Daan hield er zes hechtingen aan over. Zoals altijd zei hij: 'Ik zou het zó weer doen!' Daan draagt een shirt met grappige kwastjes. Dat hoort bij zijn joodse geloof.

Moos (ongeveer 2 jaar)

De poes van Daan is niet erg slim (welke kat belandt er nu in de bek van een pitbull?). Wel razendsnel – echt razenderakettensnel – en zo lenig als een panter. Als hij op jacht gaat haalt hij het liefst een mus of mees uit de lucht. Of hij tackelt een pitbull - tja, niet héél slim. De vogels laat hij gelukkig altijd weer gaan. Want eh... Moos is vegetariër!

Qadira (9 jaar)

Qadira's naam betekent 'machtig'. En dat is ze! Ze weet bijna alles en durft ook alles te vragen. Aan een agente vroeg ze eens of politievrouwen blauw ondergoed dragen! Toen die het niet wilde vertellen, zei Q: 'Ik Google het wel.' Qadira woont bij Daan in de wijk. Omdat ze zo slim is, vindt hij haar een leuk speelmaatje – en soms vét irritant. Qadira gaat 's zomers altijd naar haar opa en oma in Saoedi-Arabië. Zij is moslim.

Lucas (8 jaar)

Lucas woont ook vlakbij. Hij heeft een iPad, een iPhone én een computer, is supertech-nisch, wil uitvinder worden. Ooit heeft hij – ondanks zijn hoogtevrees – bovenin de speelboom (ja, die) een webcam opgehangen. Nu kan hij thuis op zijn schermje zien wie er aan het spelen zijn. Soms praat hij achterstevoren. Bijvoorbeeld: 'Mama geeft me nooit peons of aloc-acoc. Ze zegt dat ik er teiwereik van word. Pokednikeg.' Zondag is bij Lucas thuis een iPad-vrije dag. Dan gaat het hele gezin naar de kerk.

Trammelant

onder de speelboom

Daan durft alles. Op één dingetje na. Nou ja, twee dan. Het eerste is: 's nachts alleen naar het speelpark sluipen. En het tweede? Aan Lucas en Qadira vertellen dat hij dat niet durft. Want die denken dat Daan voor niks en niemand bang is. Daan kan alles, toch? Juist daarom moet hij 's nachts het park in. Alleen. Doet hij het niet, dan wordt de schuttingmisdaad nooit opgelost. En blijft het speelpark voor altijd gesloten.

Lucas en Qadira zijn Daans beste maatjes. Nou ja, Qadira noemt hij geen maatje natuurlijk, want zij is een meisje. En dan nog eentje met wie Daan dagelijks ruzie heeft. Knallen dat het dan doet! Het zijn eigenlijk meer ikhaatjemaatjes. Lucas moet dan vrede stichten, alleen die is

altijd zo druk met zijn volgende uitvinding, dat hij de ruzies pas door heeft als de ontploffing voorbij is en de rook alweer optrekt. Na zo'n ruzie, en tussen de ruzies door, vindt Daan Qadira zó'n meid, dat wel.

Waar waren we? Oh ja. Dat park. Brrr.

Het begon allemaal zo. Op een ochtend stond de politie bij het speelpark. Alles werd afgezet met rood-wit lint en borden: 'Niet betreden!' Daan kon nog net op tijd achter de twee agenten langs schieten om in het topje van de speelboom te klauteren. Bovenin de boom, handig verstopt in een knoestige holte, hing de minivideocamera van Lucas. Zo eentje die spionnen ook gebruiken: zo klein als een knikker, op afstand bedienbaar, en met haarscherp beeld. Daan zette zijn rechteroog vlak voor het lensje, alsof hij Lucas aan de andere kant aan z'n toetsenbord zou kunnen zien zitten. Toen zette hij zijn mond er vlak voor en fluisterde: 'Hee, Lukie! Kom gauw hierheen!' Omdat er geen geluid op de camera zat, maakte hij ook een gebaar: hij trok een eng gezicht en wees met een vinger naar de grond ver onder hem. 'De politie is er!' Zo was het dus begonnen. Trammelant onder de speelboom. Een of andere slechterik – misschien wel twee, of een hele bende – had op de schutting in het park een haatleus gekalkt:

'Joden zijn stom'. De hele buurt had het erover. Daan wilde ze pakken. Wraak nemen. Toen hij Qadira er in de verte aan zag komen, klom hij gauw naar beneden om het haar mee te delen. 'Oh ja? Weet je al wie het zijn dan? Hoe ga je daar achter komen? Stel dat het maffiabazen zijn? Dat lukt je niet zomaar, jochie.' Daan stak z'n borst naar voren en gaf haar een duwtje. 'Welles.' Zij stak haar kin uit en gaf hem een schop. 'Nietes.'

De duw en de schop waren een vast onderdeel van hun gesprekken. Eén duwtje en één schop betekende dat ze het oneens waren: Code Geel, weinig bijzonders aan de hand. De tweede duw en schop betekenden Code Oranje: dan moest je opletten. En bij de derde kon je als omstander beter een helm opdoen of wegrennen, want dat betekende Code Rood, oftewel: explosiegevaar.

Dit keer bleef het bij Code Geel.

'Wat deed jij eigenlijk in de boom?' vroeg Qadira.

Daan keek om zich heen en fluisterde: 'Kijken of ze de minicamera van Lukie niet gejat hebben natuurlijk.'

'Heb je geen ruzie meer met Lucas dan?'

'Weet ik veel.' Daan deed z'n handen in z'n zakken. 'Volgens mij niet. Hij snapt heus wel dat ik z'n luchtbazooka niet expres heb gesloopt. Ik wilde alleen kijken of je er ook modderballen mee kon afschieten.'

Qadira grinnikte. 'Hij was flink boos,' zei ze. 'Ik heb 'm nog nooit zo rood gezien.'

'Ik ook niet.'

Daan haalde z'n schouders op en wilde weglopen, toen ze hem ineens bij de mouw greep.

'Daan!'

Ze stond achterover geleund naar de boomtop te kijken. 'Die videocamera... – die hangt er nog, zei je toch?'

'Ja. Maar...'

Ze liet z'n mouw los en haar mond viel wijd open. 'Maar Daan! Dan kan Lucas de videobeelden terugspoelen. Dan weten wij wie het gedaan heeft en worden we beroemd!'

'En krijgen we een beloning van tienduizend euro-tjes!' glunderde Daan en zette het op een lopen richting Lucas' huis.

Zoek de 7 verschillen

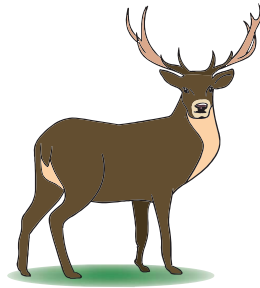

Daan, Qadira en Lucas kijken verschrikt als blijkt dat er afgelopen nacht iets op de schutting in het park is geklad. Het gevaar komt nu wel heel dichtbij! Kun jij de zeven verschillen in de tekeningen vinden?

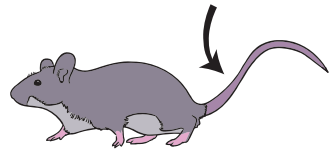

Rebus

Los de rebus op. Vervang de letters van de plaatjes, zoals het aangegeven staat. Welk gezegde komt er dan te staan?

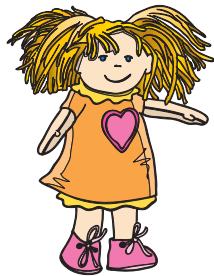
-R

-R

-A D=T

-ie p

-EK=T

Ruzie over het geloof

Wat een nare leus is er op de schutting in het speelpark geschreven, vind je niet? Helaas gebeuren zulke dingen heel veel in deze wereld. Mensen van verschillende godsdiensten of achtergronden denken dat andersdenkenden slecht of niet te vertrouwen zijn. Terwijl we in wezen natuurlijk allemaal gelijk zijn. En er in elk geloof, of elke groep – zelfs in ieder mensenleven – zowel goede als slechte dingen gebeuren. Ja, toch?

Vervolging van Joden

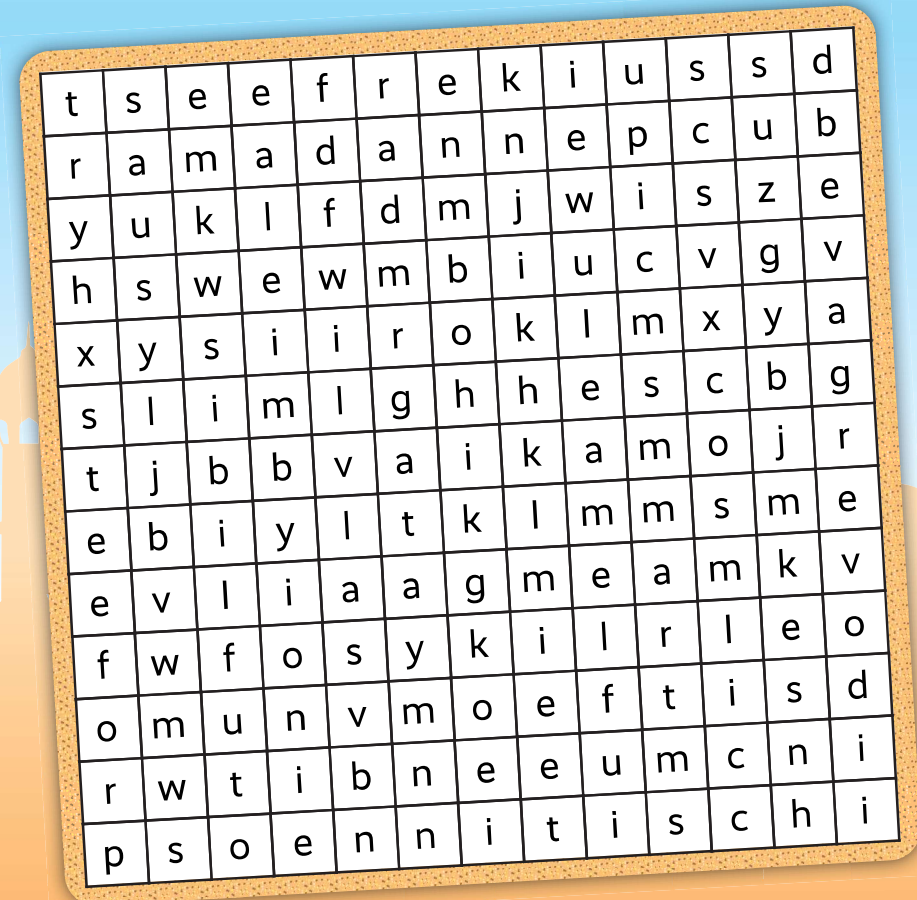
Door de eeuwen heen is het joodse volk vaak het doelwit van pesterijen geweest. Hele erge pesterijen, zelfs. We noemen dat vervolging. Ze zijn soms uit hun huizen en woonplaatsen verjaagd. Er zijn er zelfs heel veel gedood, bijvoorbeeld in de Tweede Wereldoorlog.

Woordzoeker

ISLAM

In deze woordzoeker staan allerlei woorden die te maken hebben met de islam. Lukt het jou om al de woorden terug te vinden in het diagram? Ze kunnen alle kanten opstaan: van links naar rechts, van rechts naar links, van boven naar beneden en andersom en ook nog schuin.

- islam
- khalif
- Mekka
- moefti
- Mohammed
- moslim
- overgave
- profeet
- ramadan
- religie
- sjiisme
- soennitisch
- suikerfeest

Spanning in de klas

Toen de juffrouw 's middags even de klas uit was, liep Qadira langs Daans bureau en stootte z'n elleboog aan. 'Ik heb Lucas al ingeschakeld!' zei ze half fluisterend.

Daan gaf haar een duw. 'Als je me nog één keer zo aanstoot, schakel ik jou uit. Kijk nou naar die streep in m'n schrift!'

Ze gaf hem onder het bureau een trap tegen de schenen.

Hij schoot overeind en gaf haar een duw tegen de schouder. 'Waag dat nog eens.'

Ze keek naar de deur en deed gauw een stapje achteruit: in de gang kwam de juf eraan. Wéér geen Code Oranje of Rood.

'Lucas gaat de beelden terugspoelen,' siste ze.

Daan keek naar de andere kant van het lokaal, waar Lucas onverstoord z'n werk deed. 'Oh.'

Hij zakte weer op z'n stoel.

'Luister dan!'

'Ik hoef het niet te horen,' zei Daan.

'Je durft zeker niet.'

Hij sprong op en greep haar met bij de schouders. In één keer Code Oranje. 'Wie zegt er hier dat ik iets niet durf!'

'Ik.' Ze duwde z'n handen van haar af. Code Donkeroranje.

Daan strekte zijn armen naast zijn lijf en deed een stapje naar voren. 'Zeg dat nog één keer,' siste hij, 'en ik schakel je écht uit.'

Qadira haalde haar schouders op. 'Okee.' Ze rechtte haar rug. 'Ik zei dus: 'Jij durft niet, omdat – 'Kinderen!' De deur zwaaide open. 'Wat is hier aan de hand? Qadira, Daan. Gauw weer aan het werk. Vooruit.'

Daan boog zich kokend over zijn werkboek. Qadira liep ijzig naar haar plek.

Even later klapte de juf een keer in haar handen. 'Jongens en meisjes, jullie mogen opbergen.

We gaan het nog even hebben over wat er in het speelpark is gebeurd.'

Meteen gingen er wel dertien handen de lucht in, terwijl werkboeken en schriften halfopen in de lades werden gegooid. 'Mag ik het zeggen, juf?'

'Ik?'

'Juf, ik! Ik was erbij toen de politie kwam.'

De juf liet verschillende kinderen hun verhaal doen. Toen zei ze: 'Nu wil ik wat vragen stellen. Daan en Tamar. Jullie komen beiden uit joodse families. Wat doet het met jullie om deze leus op de schutting te zien?'

Daan haalde stoer z'n schouders op. 'Ik krijg ze wel. Die boeven.'

'Ik merk dat het je boos maakt,' zei de juf. 'Dat begrijp ik heel goed, Daan. Maar... maakt het jullie ook bang? Tamar? Daan? Of iemand anders?'

'Mij niet,' gromde Daan. 'Ik ben voor niks en voor niemand bang.'

'Mij wel.' Alle hoofdjes draaiden zich naar Tamar. Het was stil in de klas.

'Wil je daar iets over zeggen, Tamar?'

Tamar antwoordde rustig en duidelijk. 'Als iemand gemeen tegen je doet is dat vervelend. Dan heb je ruzie met diegene. Dan kun je terugvechten, of weglopen, of om hulp vragen. Toen de buurt tegen de uitbreiding van mijn oom z'n verswinkel was, vonden we dat vervelend, maar we wisten in elk geval wie het waren en wat ze wilden. Als je dat niet weet, is het veel erger. Dan voel je je – ik weet niet – niet meer veilig. Dat is eng.'

Daan keek naar Tamar. Ze was klein van stuk, maar haar stem klonk groot en sterk. Ze had een lief gezicht: grote bruine ogen, een lange vlecht en sproetjes op haar wangen. Daan werd boos van de gedachte dat iemand zo'n onschuldig meisje bang maakte – en trouwens ook van het feit dat ze haar ooms bedrijf wilden dwarsbomen. 'Ik pak ze wel,' gromde hij weer.

Recept voor dadelballetjes

Ingrediënten:
50 gr. pindakaas
50. gr pinda's of andere nootjes
150 gr pure chocolade
150 gr dadelspread

mmmm!
lekker!

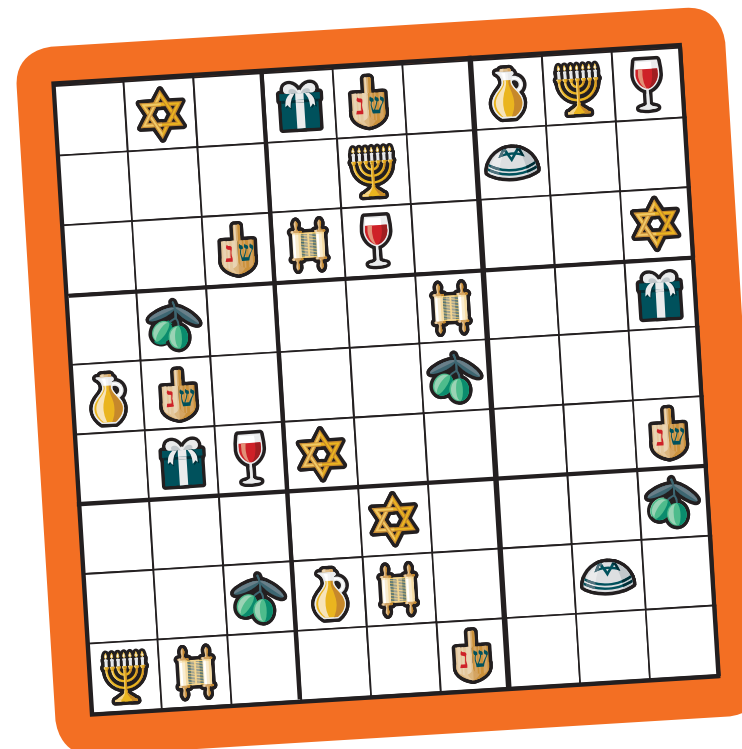
Werkwijze:

- Hak de nootjes in kleine stukjes (gebruik eventueel de keukenmachine).
- Doe alle ingrediënten in een kom en meng tot een samenhangend geheel.
- Maak balletjes ter grootte van een knikker en leg deze op een vel bakpapier.
- Verwarm de chocolade au-bain-marie en haal de balletjes door de warme chocolade, zodat er een mooi laagje omheen komt.
- Leg de balletjes op het bakpapier om uit te harden.

Sudoku

In deze sudoku zijn de getallen vervangen door illustraties uit het jodendom. Kun jij de goede symbolen op de juiste plaats zetten? In elk dikomlijnd vakje mag elke illustratie maar één keer voorkomen en dat geldt ook voor elke rij en elke kolom.

Drie godsdiensten, één voorvader
Het jodendom, het christendom en de islam zijn heel verschillend. Maar ze hebben ook belangrijke overeenkomsten. Joden, christenen en moslims geloven allemaal dat er maar één God is. En dat die ene God de wereld heeft gemaakt. Ook is bidden en het lezen en naleven van de Heilige Boeken in alle drie de godsdiensten belangrijk. Ze geloven allemaal dat God van ons verlangt dat wij leven zoals Hij het heeft bedoeld; dan zal het ons goed gaan. Zo zijn er nog veel meer overeenkomsten.

Alle drie dezelfde aartsvader
Misschien wel de allerbelangrijkste overeenkomst tussen joden, christenen en moslims is dat we allemaal dezelfde 'aartsvader' erkennen, namelijk: Abraham. We noemen onze godsdiensten daarom ook wel 'Abrahamitische religies'.

Op blz. @@ kun je lezen waarom Abraham zo'n belangrijke figuur is in de geschiedenis van joden, christenen en moslims.

hoofdstuk 3

Een kink in de kabel

'Juf! Lucas, Daan en ik gaan met z'n drieën de dader pakken.' Qadira stond vlak naast het bureau van de juffrouw en trok haar aan de mouw. De les was uit en de meeste kinderen liepen al op de gang. Daan was z'n bureau nog aan het opruimen. Lucas was net opgestaan en liep naar de deur.

Zozo,' zei de juffrouw, terwijl ze zachtjes Qadira's arm van haar mouw losmaakte. 'Dat klinkt interessant. Lucas? Heb je weer een nieuwe uitvinding of zo?'

'Eh, ja, ik bedoel, ik weet niet. Ja, ik...'

Daan keek verbaasd naar Lucas. Waarom stamelde hij zo? Als je Lucas naar zijn uitvindingen vroeg, kreeg je meestal een verhaal waar je een complete YouTube-film mee kon vullen. Nu werd hij alleen maar rood.

'Je hoeft niets te verklappen, hoor,' zei de juf glimlachend. 'Ik ben reuze benieuwd, Lucas, Qadira en Daan. Ik zou zeggen, doe je best, houd je aan de regels en verras ons maar eens.' Ze gaf Daan een aai over de bol. 'Maar laat het werk van de politie aan de politie over. Morgen komen we er in de klas op terug.'

Buiten moesten Daan en Qadira rennen om Lucas in te halen. 'Lukie, jongen, wat heb je een haast.'

Hij draaide zich om en wachtte tot ze bij hem waren.

'En wat werd jij rood toen de juf zei dat jij met ons die misdaad gaat oplossen; ik dacht dat je in de fik zou vliegen!' Daan, schaterend van het lachen, gaf z'n vriend een klap op de schouder. 'Ja, joh,' zei Qadira. 'Ik heb je nog nooit zo horen stotteren.' Ze ging ineens voor hem staan met haar handen in de zij, waardoor hij moest stilstaan. 'Heb jij soms een geheimpje of zo? Vertel op!'

Lucas wilde iets zeggen. 'Nou – jawel, nee, ik...' Hij stopte. 'Laat maar,' zei hij. 'Ik vertel het straks.' Toen keek hij weer op. 'Ach, laat ik het maar meteen vertellen. Dat plannetje wat jij bijna aan de juf hebt verklapt – dat gaat niet lukken.'

'Wat dan?' vroegen de andere twee tegelijk.

'Er is een kink in de kabel.'

'Een wattes in de wattes?' vroeg Daan.

'Een kink in de kabel, herhaalde Lucas. 'Roet in het eten. Een spaak in het wiel.'

Daan keek hem aan. 'Waar héb je 't over?'

Lucas zuchtte. 'Jullie moeten meer boeken lezen. Of documentaires kijken.'

'Leg het in gewoon Nederlands uit,' commandeerde Qadira.

Lucas zuchtte nog een keer. 'Die videobeelden. Dat terugspoelen. Ik heb het al gedaan.'

Daan sprong hem zowat in het gezicht. 'Wat? Waarom heb je niet op ons gewacht?'

Qadira was net zo fel. 'Wie was het? Zeg dan? Werd je daarom zo rood? Jij weet al wie het is!'

Lucas kreeg de kans niet om antwoord te geven, want Daan trok hem al mee aan z'n mouw.

'Kom, rennen, dan kijken we samen.'

Op Lucas' kamer kropen Daan en Qadira van nieuwsgierigheid zowat in het beeldscherm,

terwijl Lucas via het toetsenbord de beelden van de verborgen camera opzocht. 'Je zult zo wel zien wat het probleem is,' zei Lucas. Hij had het videoscherm geopend en begon terug te spoelen. Eerst zagen ze vanuit de boom de speeltuin met het lint eromheen.

'Hé, lachen!' zei Daan. 'Iedereen loopt en fietst achteruit. Ha, daar heb je de hond van Iris.

Wacht, doe nog 's terug, hij plast achteruit: de straal gaat erin in plaats van eruit!'

'Hou op, Daan,' zei Qadira, 'we willen toch zien wie de leus heeft geschreven?'

Daan gierde van het lachen om al die grappige achteruitlopers. Lucas bleef terugspoelen.

'Hier, hier is het,' zei hij. Hij klikte met de muis op stop.

Jeruzalem

Hieronder staan vier stellingen. Drie daarvan zijn waar, één is niet waar. De stelling met een goed antwoord staat afgebeeld met een deel van de foto die je hieronder ziet. Eén stelling is niet waar en daar is een andere foto voor gebruikt dan hieronder staat afgebeeld.

Jeruzalem is één van de twintig oudst doorlopend bewoonde steden ter wereld.

Het aantal inwoners van Jeruzalem is net iets meer dan het inwonersaantal van Amsterdam.

De Arabische naam voor Jeruzalem is 'Al-Quds' en betekent 'Het Heiligdom'.

De Joodse koning David heeft Jeruzalem gesticht.

Doolhof

Boven op zijn kamer heeft Lucas allerlei spullen om dingen uit te vinden. Zijn belangrijkste gereedschap is zijn grote, snelle computer. Gaat Lucas het mysterie oplossen? Breng hem eerst naar zijn kamer, zodat hij aan de slag kan gaan.

